

Butlletí mensual del ORFEO CATALÀ

SUMARI

Músichs vells de la terra (continuació). *Adicions a la primera serie (segle XVI)*. Joan Brudieu, per Felip Pedrell. — *Les escoles populars de música* (continuació), per Eduard L. Chavarri. — *Orfeó Català*. — *Catalunya*. — *Correspondencies*: Beziers. — *Notes bibliogràfiques*. — *Noves*. — *Publicacions rebudes*.

BARCELONA

Redacció y Administració: Carrer de Magdalenes, 2, pral.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: *Barcelona*: Pels socis del ORFEO CATALA, un any, 4 pessetes; pels no socis, 5 pessetes. — *Fòra*: Pels socis del ORFEO CATALA, un any, 5 pessetes; pels no socis, 6 pessetes. — *Extranger*: Un any, 6 franchs

Se suscriu, además, en les principals Llibreries y Magatzems de Música

Número solt, 50 CENTIMS

Pianos

Chassaigne Frères

Passeig de Gracia, 34, ent.¹, BARCELONA

PARIS 1900, MEDALLA D'OR

Pianos de qua y verticals a cordes creuhades
y quadro de ferro estil Nort-Americà

Comptat * Plassos * Lloguers

PIANOS

Viuda de P. ESTELA

Antiga casa BERNAREGGI

VENDES AL COMPTAT Y A PLASSOS

607, CORTS, 607

(Entre Passeig de Gracia y Rambla de Catalunya).—BARCELONA

REVISTA MUSICAL CATALANA

Butlletí mensual del ORFEÓ CATALÀ

ANY III

SETEMBRE DE 1906

NÚM. 33

MÚSICHS VELS DE LA TERRA

(CONTINUACIÓ)

ADICIONS A LA PRIMERA SERIE

(SEGLE XVI)

JOAN BRUDIEU

EN Brudieu sent que'l mellor programa musical serà'l que mellor se compenetri del poètic; y com que en Brudieu es poeta, la profunditat del seu geni l'indueix a cercar aquella mena de combinacions en les quals el concepte musical poètic no preponderi per l'abús contrapuntístich en detriment del plaer del oïd.

Fidel al concepte del original poètic, exposa valentment les primeres paraules del text,

Fantasiant amor a mi descobre, com aïllantles de tota ingerencia contrapuntística, y com presentint l'encís, quasi desconegut en sa època, que produeix una sèrie d'acords, senzilla, com la que ell emplea pera que ressalti més y resulti més gràficament ben traduït lo que diu el poeta en els següents versos, que són la explanació, com diríem, de lo que fantasiant descobreix l'amor al poeta. A partir del segon vers Brudieu emplea varis incisos imitats canònicament per totes les veus, menudejant la sensació d'acords purs que no obeeixen a cap convenció contrapuntística, sinó al preconcebut desitg de poetisar musicalment el text, al *expressivisme*, pera dirho ab la paraula adequada.

Aquí té'l lector a la vista l'exposició del primer Madrigal:

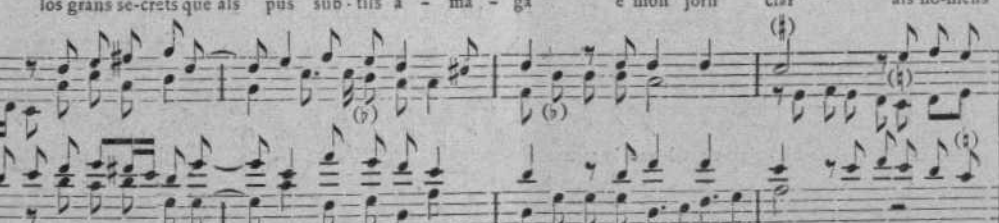
Fan - ta - si - ant a - mor a mi des - co - bre los grans se -

Cantus Altus

Tenor Bassus

crets, los grans se-crets que als pus sub-tils a - ma - ga e mon jorn clar als ho-mens

Fixis, desde un principi, en la puresa sense tara dels acords d'exposició, y al tercer compàs la imitació del *cantus* contestant al *tenor*, prosseguida a la quarta superior al compàs següent pera resoldres en acords formats per la simple cadencia del to.

En la part de tenor (tercer compàs) trobarà un modo curiós y original de refugir l'escull de doblar la sensible del to, que repeteix en la progressió del compàs següent. És aquesta una fórmula harmònica, quasi propia de Brudieu, y que ha sigut ben poch utilisada pels seus contemporanis. Si la manera de concebre y de conrear la música ha variat forsa durant el curs dels segles, dins l'art de Brudieu apareixen sempre avensos y anticips, com si diguessim, de segles posteriors. ¡A que no's prestatia eixa fórmula senzilla assimilada y ampliada per un compositor modern! Assenyaló tot passant el fet. Y si l'harmonia s'ha trasformat a mida que'l món ha avensat; y si en temps de Brudieu apenes s'havia comensat a confegir algunes paraules, s'ha de confessar que ab el contrapunt hem après la música, tota la música que avuy sabem. En aquells temps remots en que's formava l'art modern, hi havia ànimes, com la de Brudieu, que vibraven amoroses, tirantes com una corda d'arpa eòlica, oint les deliciosos armonies escampades en les coses, les misterioses agregacions del sò, y sorgides, com ell, del cor de la natura. Obheien a eixos diversos influxos de sò, com oits pera crear llurs obres; y llurs concents se presentaven per tal manera espontaniament que al escoltarlos ressonar a través de la trama delicada de les parts concer-

tants no s'atrevien a desflorar sa contextura delicada ni a governar sos enllassaments, com si aquell procediment de concertar els sons escampats en l'ànima de les coses fos, y era en realitat, el mannà de les visions de l'art que alimentava son geni.

D'aquest tremp era Brudieu: res d'abstraccions, res d'imposició de servituds al sò, a la viva espurna de sa emanació, a l'ànima de la harmonia de les coses, que en si ja es música y pur art músich; agent simbòlich que pera ell no servia pera fabricar la bellesa, sinó pera crearla. Forma? Cap o la menor quantitat d'ella, perquè res existeix sense forma, tot revesteix una forma, la música com altres manifestacions. La forma naix espontania y naix engendrada y intangible ab la inspiració al influx de la natura. ¿Qui, sinó, l'hi haurà dit a Brudieu que'l sentit poèlich del text queda interromput, momentaniament, al acabar la primera part de son Madrigal: queda interromput pera seguir a la segona, ja's comprèn; qui l'hi haurà suggerit la forma d'eixa interrupció de moment; qui la manera de traduhirla musicalment, assentant la finalitat, no sobre la estàtica, sinó sobre'l caràcter dinàmich del acord que ofereix aqueixos medis d'expressarla, més poèticament, si cap, per l'indole de les imitacions contrapuntístiques y la modulativa temporal al tò de *la menor* que a ella conduheixen pera ferla molt més poèticament expressiva que no valentse d'altres medis? ¿Qui l'hi haurà dit tot això a Brudieu, sinó la música expressiva que conté l'ànima de les coses?

ba, si - nó en tal, si - nó en tal que la càrn punt no'l tor - ba, punt no'l

tor - - - ba

Comensa la segona part fent sentir quatre acords sobre cada una de les quatre síl·labes *Si fos amor*, que's resolen en altres acords presentats sincopadament, com pera expressar adequadament el sentit de la lletra. Y comensen

després les frases, no extenses, composades en pur estil imitatiu, entre les quals ne destaco algunes, belles de tota bellesa, com interpretació del text y com habilitat tècnica. Aquesta, per de prompte:

en-tre'ls mi - llors, en - tre'ls mi - llors,

en - tre'ls mi-llors

en-tre'ls mi-llors, sol me tro - ba - rà

&

Y aquesta altra, que forma'l final de la segona part:

temp - - ten, la cau - sa llur, la cau - sa

temp-ten

llur, la cau-sa llur en mi és fe - ta nul - la.

El llegidor notarà tot el modernisme y el dramatism que augmenta l'accent, verament punyent, que Brudieu col·loca en la part de tenor al expressar aquest el concepte del poeta que *d'assaigs no'm templeu*, precisament en la primera síl·laba d'aquesta darrera paraula. En el tercer compàs, y en la part de tiple, col·loca Brudieu, altra vegada, la fórmula de que abans hem fet menció, y que dóna a n'aqueix descens de la octava cap a la quinta de la tònica una fluïdesa harmònic-melòdica de gran bellesa.

El *Madrigal* que segueix, senyalat convencionalment ab el núm. 2, segons l'orde de numeració del llibre de Brudieu, ja hem indicat abans que es la *Tornada* dels *Estramps* d'Ausias March, y no hi ha necessitat de dir que la *Prima* y *Seconda Pars* del *Madrigal* en qüestió, junt ab la *Tornada*, formen un tot complet, com diríem una composició que consta de tres parts y que ha d'executar-se sense separació de cap dels seus diversos membres.

La música d'aquesta *Tornada* acusa ben bé'l sentiment tendrament piadós de la lletra:

Lir entre cars, lo meu voler se tempra
en ço que null amador sab lo tempre,

que forma'l digne final de tant peregrina composició y que deixa en l'ànim del oyent una delitosa fragància de tendresa amorosa, especialment en aquelles expressives frases en ter-

ceres o en sextes que executen de dues en dues, momentaniamment separades, les veus.

No es conegut l'autor de la lletra que Brudieu utilitzà pera'l *Madrigal* següent, que, com l'anterior, té aixís mateix *Prima* y *Seconda Pars*. La música es idèntica en cada una de les estrofes, que trasladem a fi de que un investigador siga més afortunat que nosaltres al voler esbrinar, inútilment, el nom del desconegut poeta:

No hi ha bens, no hi ha fortuna,
no hi ha saber ni valor,
ni força ni cosa alguna
que puga tant com l'amor.
La fortalesa
pot esser presa
per ordre d'un gran rey:
més fer amarse
no pot forçarse,
perquè no hi ha remey.

Lo que no's fa per potencia
ni per gracia ni saber,
se fa sense resistencia
per forces d'un bon voler.
Ab rahó's calma
lo qui bé ama,
si mai coneix oblit,
pus cosa amada
es estimada
en un preu infinit.

Aquest *Madrigal* comensa aixís:

No hi ha bons, no hi ha for - tu - na, no hi ha sa - ber, ni va - lor, ni for - ces, ni

La melodia es franca y justa d'expressió, però en conjunt no està, de molt, a l'alsada genial del primer.

(Seguirà)

FELIP PEDRELL

LES ESCOLES POPULARS DE MÚSICA

(CONTINUACIÓ)

II

VALOR ESTÈTICH Y SOCIOLÒGICH DE LES ESCOLES POPULARS DE MÚSICA

Caràcter y missió de les escoles, en quant a la producció de bellesa; dificultats. — Influència en la vida social: condicions pera que aixís succeeixi.

Curt haurà de ser este capítol. Ja es prou lo dit anteriorment pera indicarnos clarament si poden tindre importancia les escoles populars de música. Y clar es que'l seu interès té de ser grandíssim, perquè elles són les possibles salvadores d'una raça decaiguda y moralment anèmica.

¿No seria una hermosa realitat vore com recobra'ls seus drets la cansó popular, vore despertar a la vida d'emoció als homens que no més pensen que en la materialitat del viure, vore com per totes bandes torna a escoltarse la íntima halenada del pit compenetrat ab l'amor, ab la simpatia per la naturalesa y pera'ls semblants? ¿Com ha de ser admirable notar que en l'arbre que semblava mort naixquen brots verds, tendres, alegres, nuncis d'una vida nova, d'una joventut que comensa!

La missió, donchs, de les escoles populars pot ser importantíssima a la vida nacional; solament es precis una gran prudencia, un gran amor al art, als que en elles hagen d'intervindre; perquè, de lo contrari, si no's porta cuidado d'estar sempre al tant de la palpitació de la vida, tindriem lo mateix que en els conservatoris y en tot allò que tinga apariència de reglamentació: aquella vida quedarà viciada y morta.

Y el cas se comprèn am facilitat. Estes escoles han de conservar la verdadera inspiració popular, y ademés han d'iniciar també la marxa progressiva del sentiment. Tenen, per tant, una doble manera d'obrar: conservadora y iniciadora. Les escoles han de ser les que guarden y ensenyen els cants que han naixcut del cor del mateix poble. Totes les manifestacions que representen l'exaltació de nostre esperit al contemplar la vida deuen ser el fonament de l'ensenyansa, en estes escoles. Per lo tant, les melodies característiques (y la lletra amb elles, no cal repetirho) són les que han de formar el principal repertori, recordant les faenes del camp, els moments capdals de l'existència (casaments, festes, etc.), les poètiques llegendes, tradicions, les fantasies dels contes populars y d'infants, tot eixe ram d'emoció poètiques que estan en lo més fons de nosaltres mateixos.

Y encara creix l'importancia d'esta missió de les escoles quan se pensa en l'aspecte *iniciador* d'ella.

En efecte: no basta tindre un criteri veraderament artístich pera conservar l'ambient popular, sinó que's necessita comunicarlo, *iniciar* als fills del poble en el sentiment lliure y sincer, iniciarlos en la sensibilitat d'ànima; y això es lo més delicat que pot pensar-se. De realisar esta missió dignament a ferho de modo tort, va'l que les escoles de que parlem siguen centres de vida poderosa o dipòsits de viciosa atonia pera l'esperit.

Per què això? Per què no's tracta de procurar ensenyar un mecanisme, sinó que s'ha de recullir y propagar la flor del bosch, la cansó, sense llevarli res de son penetrant perfum, sense alterarla, sense que perda ses colors y sa frescura originaria, feina d'artistes!

No's podria acabar de dir l'influencia de les escoles populars de música ben organitzades. Si vol saberse lo que es esta cultura del sentiment que s'infiltra en l'home desde la primera edat, se pot girar la vista a altres països (singularment del Nord d'Europa). Allí cap de rigorisme pedant: l'ensenyansa poetica de la lletra y de la música. El resultat està ben patent: avuy caminen al cap del moviment musical (y de general cultura), sent l'art dels sons, per aquelles gents (tal l'Alemanya), un culte, una religió. Allí ha pogut el gran Beethoven escriure estes santes paraules: «El nostre país, ahont la música es una necessitat nacional...»¹

Resultat d'aquella cultura es la gran utilitat musical y el grau de perfecció que allí té tot lo

¹ Carta a Ignace Morel, *Métronomie expérimentale*, por Alvin et Prieur. Introducció.

que am la música està relacionat. Cada vila té la seva capella coral, la seva orquesta de concerts, les seves corporacions de cors que no són la vulgaritat dels nostres orfeons (exceptuem l'admirable ORFEO CATALA, de Barcelona), sinó que interpreten, al costat de les obres inspirades en el més franch ambient popular, les creacions y meravelles dels genis immortals: *oratoris* de Bach y de Hændel, de Mendelssohn; les misses de Beethoven y Schumann; la *Novena Simfonia*, el *Requiem* de Brahms, y tantes y tantes més. Y també tenen teatres model ahont hi donen execucions acabades de les obres dels grans mestres, realitzades amb un sentiment tant elevat y tant respectuós de l'art, que resulten verdaderes lliçons educadores pel poble. Allí'ls artistes ho són portant dignament este nom; allí tot lo món se preocupa de l'obra y ningú de si mateix; y tot això passa en viles que tenen trenta o quaranta mil habitants, es dir, lo que en Espanya podran ser un Albacete, o un Burgos, o un Castelló.

Prou eloqüent es esta comparació de l'educació musical tal com allà's dona y tal com entre nosaltres se fa.

Dubtem molt (ho veyem més com a ensomni d'ideal que realitat possible) que semblants institucions puguen ser establertes en Espanya, fóra de Catalunya y algun altre punt del Nord. De totes maneres, lo que en eixe sentit se fassa, quant seria d'alabar! Cal pensarho pera quedar entusiasmats. Les escoles populars de música realisarien lo que sembla mentida: despertarien l'instint poètic de les gents. Així, l'ànima nacional aniria refent-se a poch a poch. Desde'l bressol sentiríem la música vetllant-nos am ses blanques ales, rodejant-nos am ses misterioses vibracions; la voríem que'ns penetrava am ses veus alades, com ens ensenyava a comprendre la vida, a saber que tot lo que'ns volta té per dins una ànima; y, al fi, nosaltres mateixos arribaríem a necessitar el só suau d'una veu carinyosa que pren part en nostres alegries, o el dols accent que'ns consola en la tristor, molt més que no'l tintinejar metàl·lic dels diners o el «crac» de les queixalades quan roseguem.

Per altra part esta ensenyansa o educació anímica (si val parlar aixina) potser tindria un resultat importantíssim d'inapreciable valor moral: acostumat l'home a expressar els més nobles sentiments en forma artística, tenint ja l'hàbit de ser sincer y veridich, pendria horror a les fórmules afectades y xavacanes, a les cançons eixes que semblen tindre baf de presó, fredat de vici o d'impotència, y que, per desgracia, encara tenen avuy la supremacia entre'l vulgus. Seria esta una admirable reacció de salubritat artística, una obra desinfectant y purificadora que acàs faria vore a les gents lo envilit

que es el sentiment fingit, el sentiment d'espectacle, al costat de l'inspiració escapada del pit quant l'ànima lliure s'explana per les claritats transparents gojoses de l'emoció verdadera.

Un altre dato que demostra l'importancia d'estes institucions que'ns ocupen es el que fa referencia a la vitalitat crítica que farien naixer. La cosa es evident: com necessitarien aquelles un treball de depuració pera acumular elements que foren verdaderament populars; com que seria precisa una atenció de bon gust, una atenció plena d'instint popular y de verdader sentiment artístich pera obtenir el verdader sentiment desitjat, els estudis sobre música y poesia populars serien cada vegada més seriosos y més útils, més seguits y més freqüents. D'ahí naixeria un ambient adequat y secund per als compositors y poetes; y de tot eixe conjunt de voluntats y de sentiments obtinguts vindríem a tindre un art portentós per sa forsa expressiva, per sa vida immensa y permanent.

Queda, per lo tant, exposada l'importancia de les escoles populars de música. Elles poden fer renàixer la consciencia de les gents, poden conservar l'inspiració del poble, poden donar-nos un ambient d'art que'ns falta, y un desig de delectació moral que avuy no existeix.

Ja's pot comprendre que sa influencia en la vida de la nació es decisiva.

III

ORGANISACIÓ DE LES ESCOLES POPULARS DE MÚSICA

Caràcter d'estes escoles: dificultats a vèncer. — Medis morals de realització: sa doble forma espontania y crítica. — Elements artístichs. — Música y Poesia: la *paraula* (assumptes, arguments, formes, etc.). Eixemples d'algunes cançons. — Compensació de l'home am la Naturalesa. — Medis materials. — La educació del cant. — Les escoles. — La tècnica.

Hora es ja de parlar de la manera com han d'estar establertes les escoles de que parlem, de son funcionament, y de la manera d'emplear els elements artístichs que han de formar la base de sos medis d'«edificació» sentimental.

Però abans hem de deixar ben determinat el caràcter que han de tindre les dites escoles. Cosa es esta de la major importancia, perquè d'ella depèn que semblants institucions tinguin vida y siguin fecundes, o que acaben pera tornar-se inútils estèrils, estorbadores pera l'art y vicioses pera l'intel·ligencia.

No hi ha més que fixarse en lo que representen les escoles populars de música pera donarse compte de lo que venim dihent. Si s'ha de crear un ambient de sinceritat, si s'ha de fer un renaixement

del esperit y hem de tornar quasi a crear una ànima, una consciència sana y sentimental (en el bon sentit de la paraula), clar es que de la primera direcció, del impuls que rebí desde'l comensament, es d'ahont ha de pendre la necessaria bondat, pera lo futur, l'institució nostra.

Explicat queda més enrrera lo que constitueix el verdader *caràcter* en l'inspiració popular. El culte de la cansó del poble, de l'ànima del país, es lo que ha de presidir totes les funcions de les escoles populars de música. Missió difícil es esta, en efecte, però no tant com sembla, si s'acomet am cor tranquil y consensut.

Això sí: fentho al contrari, el mal seria grandíssim. Figurem-nos per un instant que establirem estes escoles sense l'ideal que les hem senyalat, y que tant sols volguérem que foren *classes* pera ensenyar música en el corrent sistema del professor y del mètode. Tindriem allavors una joventut que s'hauria criat en un medi artificios y pera la qual no podria tindre la música (com avuy passa) més significació que la d'un adorno decoratiu y «apegat» a l'intel·ligència, *postis*, en una paraula. Com que no s'hauria despertat l'ànima dels jóvens, estos no voldrien cantar *de natural*, no sentirien eixe desitg de manifestar les emocions per la forma expressiva de la música y de la poesia agermanades, y a lo més, pera ells, l'art no seria altra cosa que una *habilitat* més o menys seriosa.

No tenim més que estudiar lo que passa actualment, en les escoles de música corrent, pera vore'ls resultats. El *professor* y el *mètode* (llibre) són els dos elements d'educació artista que allí hi ha. D'una manera absolutament mecànica s'ensenyà'l solfeig a jóvens que no tenen desvetllat el sentiment, y este *solfeo* se pren com a fonament pera arribar en un dia a tocar algun instrument o a cantar l'insípit y fastidiós repertori *de saló*. Y, es clar, com que ni s'ensenyà ni se deprèn amb íntima convicció, y sols per adquirir un *adorno*, l'art que aixina se consegueix no es un art: es un artifici, alguna cosa com el que sab fer fotografies instantànies o jocs de mans «científico-recreativos». D'aquí'ns ve eixa plaga de pianistes insoportables y de cantants de romances sentimentals de cursi compostura; d'aquí'ns ve una falsificació artística que lentament s'ha anat infiltrant en la nostra societat y ha donat origen a una concepció de la bellesa absolutament falsa y presumida. Aquella ensenyansa artificial y rutinaria es la consagració de lo afectat y de lo vulgar, del art de botiga, del sentiment barat, de la música y la poesia posades en ridícula caricatura per tot arreu. Y l'exemple està patent: dalt, en els de bona cultura, se manifesta per medi de les romances que gemeguen senyoretas trivials y vanitoses; abaix, en-

tre'ls humils, el tenim per certa mena de vulgars orfeons, als quals donen menjar una colla d'autors sense esperit, am composicions fetes am trepa, en la gran fàbrica de la imitació y la indigència artístiques.

Y tot naix de la falta de verdader sentiment poètic que patim. Vejam, si no, lo que passa en les nostres reunions públiques o privades, y el lloch que en elles se deixa al art, y fins, quan algun lloch se li deixa, la classe d'art que allí admeten.

En els pobles ahont encara queda instint artístic se propaga la intimitat del sentiment entre les persones, y tots gojen de la suau fascinació de la bellesa. Se canten obres que tenen una admirable intensitat d'emoció, y tots els presents prenen part en aquell «dinar» esperitual que a ningú li regateja sa part. Sense afectació, am la satisfeta alegria del que sab quant es digne d'estima y quant val l'impressió del cor, s'abandonen a la inexplicable harmonia de consol y de visions que l'art ens dona.

Les cançons de Schumann, de Brahms o de Grieg, que són la música, l'accent de les poesies de Schiller, Goethe, Björnson, són escoltades en son doble meravellós poder de *idea poètica* y *sentiment musical*; plors de l'ànima o riures de la terra, crit de la humana passió o sensació misteriosa que fan els remors del bosch, totes les infinites estrelles del cel del art il·luminen am sos resplendors les ànimes d'estos pobles artistes que tenen lliure l'esperit.

Però, entre nosaltres, que estem lluny de la confraternitat artística! En les nostres mundanes reunions, si's tracta de «fer música», ningú se disposa a rebre una impressió íntima, sinó a *presenciar un espectacle*. Tots cambien de postura y de seient, no per escoltar am més recolliment, sinó per natural y vanitos instint *decoratiu*, pera formar el quadro teatral; enfront el piano y la senyoreta que va a dir paraules que no entén, y formant rotlle tots els demés pera «sentir-se públich», pera dirse sense dirho: «vejau: jo també estich assí», y fer una vaga copia de la sala del teatre. Y, després, a escoltar l'agilitat de gola, la forsa de veu, l'encant d'un contrast brutal de sonoritat... De la poesia, del sentiment que fa botre el cor am les alenades de la joia o banya els ulls am la rosada de la tristesa, d'eixa ningú fa cas, ningú sab tant sols que existeix, y la pobra visió ideal s'escapa endolida, pobra invisible fantasma avergonyit, d'aquell desert ple de gent.

En quant al poble, que ha rebut eixa educació mecànica, propagada pel piano inconscient, no pot fer altra cosa que caure en l'imitació del estil que s'acaba d'indicar; vol copiar la moda dels altres, ja que s'ha oblidat de crear, y's precipita en el repertori ordinari d'*orfeo*.

Resultat de tot lo dit es, com s'ha indicat, un sentiment fictici del art, un sentiment convencional que consisteix en l'afectació, en la mentida, una bellesa falsificada que se *superposa* en l'esperit, ofegant la sincera inspiració, y fentnos creure de bona fè que'l nostre error es la veritat. Aixís se dóna'l cas de considerar com a bo, com a cosa excelent, lo que no es més que una equivocació, perpetuant nosaltres mateixos allò que entenem ha de ser durader y digne de ser conservat.

Ja's veu, donchs, com del caràcter primer que tinguen les escoles populars de música ha de nàixer, no solament la rahó de sa existencia, sinó la utilitat dels seus fruits.

* * *

Hem de vore ara la manera de realisar este caràcter, les formes que ha de presentar. Y, d'una manera general, podem tindre en consideració dos classes de medis pera'l dit objecte: uns, de caràcter intelectual; els altres, els medis materials.

Estudiant els primers, que són els que primerament se deriven del dit caràcter, hem de vore que estan constituïts per dues classes: uns són producte espontani de l'ànima popular (les cançons mateixes, la lletra y música, balls y sonates, tot lo que constitueix el sentiment lirich del poble); els altres són lo que podríem dir elements *crítics*, en oposició als anteriors, els quals bé podem nomenar *espontanis*, y els citats altres estan formats per la llavor del artista, es a dir, per la selecció de lo que està verdaderament inspirat en el ver gust de la terra, per la creació de formes artístiques naixcudes del lliure estil popular, directament revifades per son halè poderós.

De modo que tenim dos elements importantíssims que han de constituir el fonament esperitual (valga la paraula) de les escoles populars de música. Quin dubte pot haverhi? D'una banda crea'l poble el primordial y més rich element en les seues produccions inconscients; d'altra part s'aprofiten les creacions «artístiques» sortides d'un esperit creador que s'identifica en absolut amb el mateix esperit o conciencia popular. El resultat aixís obtingut té de ser, per forsa, naturalíssim, verdaderament inspirat y castís.

Però ben entès que may ha de caures en el perill d'alterar en lo més mínim la verdadera essencia de la música y poesia populars, a pretext d'arreglarla o arrodonirla am les combinacions de música erudita: això seria la mort de la musa.

Y encara'l perill de que això succeïxa es més gran en les composicions *artístiques*, volem dir en aquelles que són producte de la creació individual.

En estes, més que en cap altres ha de ser guardada en tota sa puresa y en tot son fresch perfum el verdader ambient de l'ànima del poble. Pera fer un treball aixís, clar que's necessita un temperament d'artista, una exquisida sensibilitat de poeta, y no cal dir quant perillosos poden resultar pera semblants produccions les erudites y reflexives muntanades de datos que acumula una paciencia sense fi y un art purament d'assiento.

Si volguerem eixemples ben vius, ben majestuosos y ben plens de lluminosa sinceritat, els mestres de la edat moderna ens els donarien palpitants. El renaixement del choral alemany, inspirat en la cansó popular, ha sigut d'influencia general, y es assombrosa la riquesa de producció artística naixcuda a l'ombra del *lied*. Totes les grans figures del art musical modern són esperits profundament inspirades en l'ànima de son poble, són sublims cantors de la conciencia nacional. Deixem de banda'ls *lieder* mateixos, es a dir, els poemes derivats immediatament en essencia y en forma de la cansó del poble, en forma tal que en ella mateixa's confonen. Parlem de les obres dels artistes, y vejam com les més grans creacions tenen fortament impresa la senyal de rassa. Impossible analisarles totes; però prou será una mostra; y es segur que no hi haurà ningú que no haja sentit la confraternitat, l'amor a la terra, l'intim sentiment popular de la *Sinfonia Pastoral* de Beethoven o de la *Tercera sinfonia* de Schumann. Allí l'amor germànic, l'amor que reuneix en una mateixa gran halenada del cor a l'estimada, la familia, els companys, els paisatges, les boires, les montanyes...

De la *Novena Sinfonia* no cal parlar. No es el país ni la rassa: es l'humanitat sencera la que allí viu.

Tenim, donchs, l'element principal pera les escoles que'ns ocupen, es dir, lo que ha de donarlos caràcter: l'element lirich popular.

Ara cal fer una pregunta: com s'ha de manifestar eixe element? Quina forma d'expressió ha d'adoptar? Y la resposta ve naturalment: *el cant*.

El cant es el que tenen de cultivar y fomentar les escoles populars de música; el cant, que té poesia, accent, ànima; el cant, que es l'impuls que s'escapa del pit en hermosa y commovedora forsa mogut per l'emoció, el *verbum* de la conciencia popular.

Fàcilment se pot vore que altra cosa seria de resultats contraris, si hem de buscar el fruit desitjat.

Però això dit, estudiem com s'ha d'establir això que constitueix l'element lirich en sa unió íntima de música y poesia. Parlem de la *paraula*, dels assumptes o arguments de les cançons.

Abans de tot es precis emprar en les escoles de que tractem els medis més elementals y que, gravantse millor en la memoria, fan naixer la *costum de cantar*. Estos medis són les caçonetes y rondes d'infants. Hi ha alguna cosa més poètica que eixa santa alegria que ells tenen? Estes rondes, desde les primeres lluentors de la vida, fan despertar l'ànima, y, aixís, la imaginació dels infants pot anar acumulant tresors d'emoció y de pures envolades, tresors de melodia y bon sentit musical.

EDUARD L. CHAVARRI

(Acabarà)

Tenim la satisfacció de comunicar als nostres llegidors y consocis que'l dia 1.^r de Setembre va quedar ultimat y formalisat entre l'ORFEÓ CATALÀ y la casa E. F. Walcker y C.^a, de Ludwigsburg (Alemanya), el contracte de compra d'una gran orga pera la Sala de Concerts del nostre estatge social, que la citada casa Walcker ha de construir segons les condicions establertes per abdues parts.

En el número vinent donarem detalls complets referents al instrument en qüestió y al mateix temps una informació gràfica del estat actual de les obres del nostre casal, qual coberta està a punt de terminar-se.

Desde'l 20 de Setembre ha quedat oberta la matrícula pera les classes gratuïtes de solfeig, teoria y vocalisació que's donen en nostra institució als noys inscrits pera formar part de la secció coral.

Seràn admesos, previa conformitat del professor, tots els noys desde 7 a 10 anys.

Les inscripcions poden ferse en el mateix local de l'ORFEÓ, Magdalenes, 2, pral., tots els dimars, dijous y dissabtes, de 6 a 7 de la tarda.

Trobantse accidentalment en aquesta ciutat la notable cobla «La Principal», de Peralada, uns quants socis del ORFEÓ CATALÀ, admiradors del nostre ball nacional, la contractaren pera'l diumenge dia 30 del present a la nit, pera ballarne algunes. Ab tal motiu el local del nostre hostatge's vegé concorregudíssim de socis, tant, que materialment no's podia ballar ab la deguda comoditat, ab tot y formarse varies rodones en totes les dependències.

«La Principal» executà de la manera que ho sab fer set sardanes de les més triades del seu repertori.

Foren aquestes: *Mar endins y Pluja d'estrelles*, d'en Serra; *Eugenia y El Mestre* (aquesta última's tingué de repetir), d'en Pujol; *Alegroya*, d'en Casademunt (premiada en la «Festa de la Música» d'aquest any); *La torra de Montgó*, d'en Guiteras, y *La nit del amor*, d'en Morera.

La cobla, en obsequi als socis del ORFEÓ, comensà tocant *Els Segadors*, fent lo mateix al acabar-se la vetllada.

BARCELONA

Teatre Principal. — La música catalana haurà trobat enguany un bon refugi en el teatre d'En Lluís Graner. Segons els cartells y llistes publicats per aquesta empresa, la temporada vinenta serà especialment dedicada al genre lirich, en les seves varietats de concerts y teatre, però especialment en aquesta darrera.

En la llista de la companyia hi figuren, entre altres artistes, les senyores Ferrandiz, Gallinat, Huguet, Paricio y Viola, y els senyors Balasch, Giralt, Puiggener, Santpere y Puiggari, figurant com a mestre director En Joan B. Lambert, y com a mestre de chors l'Estanislau Mateu.

En quant a obres, se n'anuncien de l'Apeles Mestres, en Guimerà, en Morató, en Nogueras Oller, en Buxareu, en Felip Palma y en Manel de Montoliu, ab música dels mestres Morera, Vives, Esquerrà, Narcisa Freixas, Granados, Pabissa, Lamote de Grignon y l'Alfonso.

Ademés de les sessions senzilles y dobles diaries, hi haurà «Thes d'hivern», com l'any passat, y solemnitats musicals a càrrech de l'ORFEÓ CATALÀ, de l'Associació Musical, dels mestres Vidiella, Malats, Granados, Lamote de Grignon, Manen, Maria Pichot de Gay, etc.

La inauguració de la temporada va ferse'l dia 20, ab l'estrena de *Nil de Reis*, de l'Apeles Mestres y en Morera, posat en escena per En Modest Urgell y decorada pels senyors Moragas y Alarma. Aquesta obra en dos actes, que'l poeta ha calificat de conte de la vora del foc, entretingué joyosament a la concurrencia per son moviment y per son espurnejant diàlech, encara que algun cop la nota còmica resulta un xich extremada. La il·lustració musical, deguda al mestre Morera, es feta sense pretensions, y es comprèn, perquè'l llibre no demana pas altra cosa ni's presta a gaire lluhiment.

La presentació escènica es rica y de bon gust y la interpretació ben notable en son conjunt.

Vuit dies més tard seguí l'estrena de *La Dama d'Aragó*, visió musical en tres quadros, lletra d'en Joseph Morató y música d'Adrià Esquerrà.

Es una paràfrasis de la cansó popular del mateix nom hàbilment realitzada a la escena y de la qual n'han tret gran partit el músich y el pintor. Les decoracions, degudes al senyor F. Brunet, són vistoses y de molta imaginació, especialment la del primer quadro, que es una exquisit, y al bell efecte de son conjunt ha d'afegir-se la riquesa y bon gust dels trajos, d'un dibuix forsa elegant y d'una entonació molt ben armonisada. El jove mestre Esquerrà, que l'any passat ens havia sorprès ab la joliva partitura de *La sardana dels promesos*, ha lograt novament un èxit ab la música de *La Dama d'Aragó*. Més treballada que l'altra, la nova partitura resta no menys espontània, y es per això que tota ella's fa escoltar ab gust, encara que certa uniformitat de procediment la perjudica un xich cap al final. La variant de la cansó popular que ha utilitzat el senyor Esquerrà, si bé no es la més inspirada, té, en cambi, un bonich cayent y està destrament glosada. El dia que la execució estigui més segura, no no hi ha dubte que la obra en conjunt guanyarà moltíssim.

La senyoreta Viola y els senyors Balasch y Puiggener, que han interpretat els papers principals, se feren mereixedors als aplaudiments de la concurrència.

Han comensat els ensajos de *La Batalla del Bruch*, d'en Buxareu y en Morera, y molt aviat s'anirà per la rondalla en tres actes *La Santa Espina*, d'en Guimerà y el mestre Vives, obra poemàtica en la que's funden grans esperances.

Associació Musical de Barcelona. — Aquesta societat està acabant el programa de ses tasques pera'l curs que anem a comensar.

Inaugurarà ab dos grans concerts simfònics al Teatre Principal, els dies 18 y 20 d'Octubre, ab el concurs d'en Pau Casals, en B. Socias y el mestre Lamote de Grignon.

Ha contractat al concertista català Batalla, guanyador del gran premi «Diemer» de París, pera donar dos concerts el mes de Maig, y treballa pera donar a conèixer en sos concerts de Quaresma grans obres chorals-orquestals d'autors moderns com Edgar Tinel y César Franck.

Anuncia també concerts de «música di camera».

Capella de Música de la Mercè. — Els nostres llegidors deuen recordar, sens dubte, que en aquesta REVISTA s'anuncià fa poch temps el nome-

nament de director de la Escolania y Capella de Música de la iglesia de la Verge de la Mercè ab que ha estat honorat en Lluís Millet.

Tal com era d'esperar, l'influencia del nou director ha estat benefactora en la part musical dels solemnes cultes dedicats a la Patrona de Barcelona ab motiu de sa diada, el 24 del actual mes. En les solemnes vespres y matines de la vigilia se cantà l'*Ave Maria* de Victoria y *Salve Regina* d'Aichinger (1.ª audició), finalisant ab els goigs compostos expressament per en Lluís Millet.

El dia de la Mercè, en l'ofici matinal, la escolania executà per primera vegada la deliciosa missa gregoriana *Alme Pater*, del Kyrial Vaticà, ab l'acompanyament d'en Nekes.

Al ofici solemne de les 10 la Capella de Música, composta de nombrosos elements, executà la missa dita del *Papa Marcel* de Palestrina, cantantse al ofertori l'*Ave Maria* del mateix autor (1.ª audició). Els cants propis de la diada, tant en l'ofici matinal com en el solemne, foren cantats seguint una adaptació feta ab melodies del Gradual de Solesmes, lo mateix que la seqüència de la Verge de la Mercè, que s'adapta a una seqüència antiga de la Verge publicada en el *Varia Preces* de Solesmes.

Durant el novenari se cantaran els següents motets: *Ave Maria*, Palestrina; *Ave Maria, Estote fortes, O quam gloriosum*, de Victoria; *Ave verum*, de Josquin de Pres; *O sacrum convivium*, de Viadana; *Ave verum*, de Mozart; antifones de Aichinger, Haller y Bordes; càntichs y cançons espirituals de Millet y Bordes.

Teatre del Bosch. — La empresa d'aquest teatre, que durant forces dies seguits vingué anunciant els ensajos y la pròxima estrena del drama lirich d'en Granados *Follet*, ha terminat la temporada sense que dita estrena s'efectués. En cambi, de cop y volta, ha anunciat la estrena de dues altres òperes, que's posaren en escena la mateixa nit del 14 de Setembre, dos dies abans de tancar-se'l teatre.

Salieri y *Redhya*, quals autors de la música són els coneguts mestres Costa Noguera y Bosch, respectivament, són dues obres en un acte cada una, compostes sobre uns llibrets del tot descabellats que no podien afavorir de cap manera'l treball conciençios dels músichs.

El públich que assistí, curiós, a la única representació que's donà de dites obres, no pogué pas entusiasmar-se ab elles; però aplaudí en alguns indrets y demanà la presentació del autor a la escena al final de cada òpera.

En llur desempeny hi prengueren part les senyoretas Parés y Casola y els senyors Franco, Sarretti, Balaguer y Romeu.

Orfeó Bell Montseny. — Aquest Orfeó donà un concert el dia 8 de Setembre en l'envelat que, ab motiu de la festa major, havien aixecat les entitats «Ateneu Democràtic Regionalista» y la «Associació Artística Catalanista», en el barri del Poble Nou de Sant Martí de Provensals.

Componien el programa obres dels mestres Grieg, Otto, Nicolau, Millet, Clavé y Lambert, baix la direcció d'en Conrat Gelabert, ab la cooperació de la professora de cant na Carmina Duran, el mestre de solfeig en Joan Duran, y l'acreditada orquesta que dirigeix l'Agustí Torelló, «Unió Filarmònica».

Fou un verdader èxit el que tingué aquest Orfeó, perquè la concurrència que omplia l'envelat no escatimava'ls aplaudiments al final de cada composició, tenint de repetir-se *Els tres Tambors*, d'en Lambert, *Sant Dilluns*, d'Otto, y *La Patria Nova*, de Grieg. Aquesta última fou dita ab una fermesa y virilitat molt notables.

Ademés, aqueixa entitat estrenà una preciós senyera obra del soci en Joseph Quinquer, al qual li endressem la més coral felicitació pel gust artístic de dit treball.

Y ara, pera acabar, y després de donar l'enhorabona als mestres y coristes, sols ens resta fer observar, a n'els que'n siguin encarregats de ferho, que una altra vegada tinguin més compte ab la colocació de l'Orfeó, perquè, essent prou dolent un envelat pera donarhi concerts, no més falta que's conduexi als executants a un tablado de tant males condicions com aquell. — X.

Festival de Sardanes. — El dia 20 d'aquest mes va celebrarse un festival de sardanes en la Plassa de Tetuan, encreuament ab la Gran Via y Passeig de Sant Joan.

La gentada que cada nit compareix en aquell lloch es immensa, essent també cada dia major el nombre de balladors y aprenents.

Degut al anunci que d'aquest festival se féu hi hagué aquella nit més nombre de rodones en la gran Plassa de Tetuan.

Dues foren les sardanes estrenades en aquest festival, y totes dues són ben hermoses y catalanes.

Una d'elles, titulada *La filla del Marxant*, composta per en J. López-Franch, es una hermosíssima glosa del motiu de la cansó popular. L'instrumentació d'aquesta sardana es feta ab mestria, no ofegant may cap estridència del metall la claretat del motiu.

L'altra, titulada *Anyoransa*, es deguda al jove en Conrat Molgosa y es inspirada en una tendra melodia popular. La seva armonisació es sobria y de ben trobats efectes.

Se donà a conèixer també per primera vegada a

Barcelona *El Mestre*, del professor del ORFEÓ CATALÀ en Francesch Pujol. Es aquesta l'inèdita que's va executar en el concurs de sardanistes que's va fer a Sabadell per la festa major. Es igualment una hermosa obra composta ab el motiu de la cansó, en la que hi apareix ab tota la seva joliva frescor. Tota ella té un cayent purament català, semblant entreveureshi en les seves notes les enlluernadores clarors de la terra empordanesa. Es ademés notabilíssima aquesta sardana per l'acert y la novetat ab que estan tractats els instruments de la cobla.

El públich volgué que's repetís y no parà d'aplaudir fins que'ls músichs hi accediren.

Completant el festival se tocaren *La platja de Riells* y *La reina de les flors*, d'en Joseph Serra, y la tant coneguda dels sardanistes *Per tu ploro*, del creador de les sardanes llargues en Pep Ventura.

Com hem dit, cada dia són més els nous balladors del nostre ball nacional, fent esperansar aquesta afició, que arreu de Catalunya's va extenent, que's puguin arribar a desterrar les danses exòtiques que desfiguren tantíssim el nostre caràcter.

Argentona. — El dia 2 del corrent mes de Setembre l'«Orfeó Mataroní», baix la direcció del seu mestre Mossèn Joseph Molé, y del sub-director del mateix, en Joan Mateu, donà un concert en el «Casino de Propietaris» d'aquesta població, en obsequi als forasters que hi estiuegen.

En aquest concert s'executà un escullit programa que estava constituït per les següents composicions:

Primera part: *Himne a la Senyera*, A. Coll; *Cant d'amor*, Sancho Marraco; *El Rossinyol*, Mas y Serracant; *El filador d'or*, Borràs de Palau; *Folies I*, García Robles; *La Verema*, Lassus; *La Patria Nova*, Grieg.

Segona part: *Brindis del Rhin* Mendelssohn; *Serenata*, Otto; *Les Boletaires*, Sancho Marraco; (per la secció d'homes), *Folies II*, García Robles; *Cansó de Maig*, Dotras; *Montanyes regalades*, Sancho Marraco; *La Calma*, Guanyabéns.

Totes foren executades per l'«Orfeó Mataroní» ab exquisit gust, sobressortint, emperó, *La Patria Nova*, de Grieg, per la seva execució valenta y seriosa, y el patriòtic *Brindis del Rhin*, en qual composició la secció d'homes demostrà, a més d'una perfecta unitat de conjunt, estar ben possehida del seu artístich comès.

Se distingiren en els solos, per la seva expressió en el dir, la orfeonista senyoreta Vilardebó, y els senyors, també orfeonistes, Llagostera y Agell (D.).

La nombrosa concurrència coronà'l difícil treball del Orfeó ab grans aplaudiments, els quals si-gueren una demostració del gros entusiasme que

despertà l'«Orfeó Mataroní» als vehins d'Argenton.

Mataró. — Ademés del concert donat per l'«Orfeó Mataroní» en el «Círcol de Propietaris» d'Argenton, del qual en parlem en altre lloch, devem fer menció d'un altre dedicat per aquesta estudiant societat als seus socis protectors, donat el dia 1.er de Setembre en el «Saló Internacional» d'aquesta ciutat.

En el programa hi havien escollides composicions del repertori del Orfeó y també varies que s'anunciaven com a primera audició.

Van repetir-se, per la seva bellesa y bona execució, ab tot y ser ja conegudes del públich, *Montanyes regalades*, *La Calma*, *L'Emigrant*, *El Rossinyol* y *El filador d'or*.

Més l'interès del públich era per les noves composicions anunciades com a primera audició. Entre aquestes n'hi figuraven tres del mestre Sancho Marcano ab el nom de *Cant de Joves* y *Els Boletaires*, pera veus d'home, y *Cant d'amor*, pera veus mixtes. Totes tres obtingueren un marcat èxit, més de les tres sigué *Els Boletaires* la que impressionà més al públich, degut a la seva distinció de factura y frescor de motius.

Se va cantar també *La presó de Lleida*, d'en Pahissa, que igualment obtingué un bon èxit. Més lo que era esperat ab ver interès pel públich era *La mort de l'Escolà*, del mestre Nicolau, de qual obra la majoria dels concurrents tant sols ne tenien notícies, fent tot això que'l públich se fixés, com en cap altre, en aquesta composició.

Durant l'execució, el públich guardà'l major silenci, escoltant ab atenció aquesta hermosa obra d'en Nicolau, plena tota ella de bellesa desconeguda fins allavors de quasi tota la concurrència.

No sols va gosar aquesta de les hermoses notes de *La mort del Escolà*, si que també pogué ferse cabal càrrech dels avensos del seu Orfeó y del bon gust y intel·ligència del seu director.

Demostrà'l públich ab els seus aplaudiments que l'obra del mestre Nicolau *La mort del Escolà* y el treball del Orfeó'l va satisfer, exigint una segona audició ab els seus aplaudiments, que no calmaren fins que'l director del «Orfeó Mataroní», Mossén R. Molé, tornà a agafar la batuta pera repetirla.

Se comensà'l programa ab l'*Himne a la Senyera*, d'en Coll, y acabà ab *Els Segadors*.

El concert fou un triomf més pera l'Orfeó, y aixís el públich ho reconegué ab el seu entusiasme; més, ja que aixís va ser, fóra de desitjar que's mantingués sempre aquest entusiasme, perquè si tots els mataronins ajudessin en la patriòtica tasca del Orfeó, no hi ha pas dubte que l'«Orfeó Mataroní»

podria ser encara més de lo que es y de son avens ne beneficiaria molt també la cultura d'aquesta ciutat.

Premià de Mar. — Pera pendre part en el triduo y funcions que l'Apostolat de la Oració d'aquest poble dedicà al Sagrat Cor de Jesús, durant els dies 31 del passat Agost y 1 y 2 del present Setembre, vingué el «Chor del Centre de Santa Madrona de Barcelona», ab ses tres seccions.

En les funcions religioses del dia 2 va cantar durant la Comunió general, que se celebrà a primera hora del matí, baix la direcció del seu director, el mestre Joseph Calduch, varis motets de Bach y Millet, y, en l'ofici que després se celebrà, la hermosa missa de Haller. El «Chor de Santa Madrona» demostrà, cantant aquesta missa, ser un bon interpretador de música religiosa.

A les sis de la tarda del mateix dia'l propi chor prengué part, dirigit també pel mestre Calduch, en una vetllada literario-musical que tingué lloch en el gran pati de la casa Manent y que va ser l'acabament de les festes que durant aquests tres dies se celebraren en honor del Sagrat Cor.

En aquesta vetllada, a més de varies composicions literaries, hi havia una gran part dedicada a la música. Les composicions cantades pel «Chor de Santa Madrona» foren les següents:

Les flors de Maig, Clavé; *Jovenivola*, Millet; *Els tres Tambors*, Vives, y *El pom de flors*, Clavé, per la secció d'homes.

La de senyorettes cantà *La non-non del Jesuset*, de Dalcroze, y *La filla de Maria*, d'en Nicolau, y la de noys *Els mals companys*, d'en J. Lambert.

Formant conjunt les tres seccions van cantarse *El Comte Arnau*, d'en Morera, y *El Rossinyol*, d'en Mas y Serracant.

Totes foren molt ben executades, distingint per això, y essent executades altra vegada a instances de la nombrosa concurrència, en la que hi havia'l senyor Rector de Premià, que ocupava la presidència en l'estrado junt ab l'Ajuntament, que també assistí al acte, *La non-non del Jesuset*, *El Rossinyol*, *Els tres Tambors* y *Els mals companys*.

La sala ahont se celebrà aquesta festa estava hermosament decorada, veyentse al fons de la presidència una grossa bandera catalana, que sobresortia per ses grans dimensions de les altres que hi havien penjades per tot el pati.

La concurrència premià'l treball del «Chor de Santa Madrona» ab grans aplaudiments.

Tarrassa. — L'«Associació Musical», la novella entitat que ve a completar la obra de cultura que inicià fa poch anys la «Schola Choral» d'en Llon-

gueras, ha inaugurat ses tasques, logrant un èxit dels més falaguers y forsa encoratjador pera portar a fi ls seus enlairats propòsits.

La idea de reunir un dia a la setmana als seus socis pera donarlos a conèixer en plena intimitat les pàgines millors dels músics més distingits, antics y moderns, fou acullida ab goig intens pels filarmònics d'aquí, no faltantne cap d'ells a la funció inaugural.

Obri la sessió la primera *suite* del *Peer Gynt*, de Grieg, tocada al piano, a quatre mans, per en Joseph Rigol y n'Antoni Badrinas, mereixent del auditori general aprovació. En Joan Llongueras interpretà diversos números de la *Suite française* de J. S. Bach, els quals delitaren extraordinariament a la concurrencia per son sabor y exquisida forma. Seguiren dos números de cant, un *Lied*, de Schumann, y *Enterro*, de Morera, que en Joseph Carné digué ab justa expressió, y a continuació en Joseph Ullés executà al piano les *Dances noruegues*, de Grieg, que foren sorollosament aplaudides. Igual èxit meresqué l'audició de les *Romances sense paraules*, de Mendelssohn, per en Rigol, y la bonica *Gavota estil antic*, d'en Mas y Serracant, tocada per en Joseph Gasset. En Joseph Vila cantà la delicada melodia de Schumann *De mes amargues llàgrimes*, que impressionà fonament, y, ademés, la cansó *A la voreta del mar*, d'en Borràs de Palau, escoltada ab forsa agrado.

La vetllada acabà ab les poètiques *Escenes del Bosch*, de Schumann, interpretades ab molt acert per en Badrinas, el qual escoltà forts aplaudiments de la concurrencia que omplia a vessar el local.

Felicitem als joves artistes que ab sos mèrits cooperaren al bon èxit de la festa y desitjem a la novella societat el camí més planer pera fer còmodament sa tasca en pro de l'art y de la cultura de nostre poble.

Tiana.—Durant els dies de la festa major s'han donat en aquesta petita població dos importants concerts que, pels elements que hi cooperaren, bé poden calificar-se de veritables solemnitats musicals.

N'hi hauria prou ab citar els noms de l'Albeniz, en Malats, en Llobet, en Ribó y en Perelló pera restar fet l'elogi de les dues audicions celebrades.

En la primera d'elles el guitarrista Llobet, que en poch temps ha lograt fer-se a París una reputació de les més considerades, hi executà d'una manera admirable bon nombre de composicions de les que li han proporcionat més fama. En Ribó, ben conegut també del públich parisench, interpretà al piano diferents obres de l'Albeniz, totes elles ben suggestives, fent gala del seu mecanisme prodigiós, y el jove violinista Perelló, junt ab l'Albeniz al piano,

tocaren una sonata de Grieg que l'auditori escoltà ab plena delectació.

El programa del segon concert no comprenia més que obres a dos pianos pels incomparables virtuosos l'Albeniz y en Malats. La perfecció d'estil, el fondo sentit de la obra y la impecable execució brillaren en totes les interpretacions; però, pel gros efecte que produhiren al auditori, mereixen senyalar-se les composicions *Variacions sobre un tema de Beethoven*, de Saint-Saëns; *Valses romàntics*, de Chabrier, y *Variacions y fuga*, de Fischhoff.

La colonia de Tiana pot donarse per ben ditxosa d'haver assistit als esmentats concerts, perquè rarament s'han vist reunits elements de tanta valua que hagin pogut proporcionar un seguit d'emoció artistiques tant diverses y intenses.

Que per molts anys puguin ressentirne de semblants.

BEZIERS.—M. Castelbon de Beauxhostes, director dels festivals artistichs que d'uns quants anys ensa venen celebrantse cada mes d'Agost al teatre de les Arenes de Beziers, escullí pera les festes d'enguany la magistral creació de Spontini *La Vestale*, representada per primera volta al teatre de l'Opera de París, baix el patrocini de la familia imperial, l'any 1807.

Entre la tragedia clàssica de Gluck y la òpera romàntica de Meyerbeer, la obra de Spontini fa l'efecte de pont d'unió entre ls dos estils. En *La Vestale* especialment, que's considera la seva obra mestra, Spontini conserva la concisió y la expressió noble del estil de Gluck, però les escenes de conjunt, per la amplitut que ls presta son llarch desenrotllament, entren ja per complet dintre l'estil modern de la òpera.

Berlioz y Wagner tenien en molta estima a Spontini, y en llurs escrits li han dedicat elogis ben merecuts.

Es una llàstima que ls directors de teatres tinguin oblidada aquesta obra, *La Vestale*, que conté grans belleses, deixant apart la seva importància dintre la historia del drama musical.

El públich de Beziers no era'l més apte pera apreciar els mèrits de la obra que ns ocupa; però, no obstant, reconegué la sobirana majestat de les escenes culminants y's va commoure fortament al sentir els dramàtics y apassionats accents dels infortunats aimants, protagonistes de la obra.

Els fragments que produhiren major impressió, essent més fortament aplaudits, foren les aries *L'A-mour est un monstre*, *Impitoyables dieux* y *Toi que*

je laisse sur la terre, el final del primer acte per la magnificència de son conjunt, y, en general, tot l'acte tercer, especialment desde la patètica escena del seguici fúnebre fins al final, a qual efecte hi ajudà d'un modo extraordinari la llum natural del espectacle: el to ombriu de la hora a la caiguda de la tarda, ab el sol declinant al horitzó, va prestar al quadro tant bell y poètic ambient, que la més fonda emoció s'apoderà de tots els espectadors.

L'interpretació, a càrrec de Mmes. Paquot-Dassy y Bastien y MM. Duc, Delmas y Cazeneuve, baix la direcció de M. Nussy-Verdié, fou bastant notable, y la *mise en scène* molt enginyosa y apropiada.

No cal dir que al final de la obra la ovació que esclatà fou delirant y ben meridional, sobre tot quan el sub-secretari del Ministeri de Belles Arts, que presidia l'espectacle, anuncià que pròximament se concediria al infadigable organisor de les festes musicals de Beziers, M. Castelbon, el ruban de la Llegió d'Honor. — S.

LUIGI BOTTAZZO E ORESTE RAVANELLO. — **L'Organista di Chiesa.** Breve metodo per organo. — Milano. A. Bertarelli y C.^a

Van tant escassos els bons mètodes d'orga, que cal saludar ab simpatia la nova edició de l'obra que motiva aquesta nota. Els noms de sos autors, prou coneguts dintre de l'actual moviment musical religiós a Italia, ens estalviarà de fer l'elogi d'aquest mètode y de ponderar els sentiments piadosos y artistichs que l'han dictat. Sols enumerarem breument son contingut.

Després de fer la descripció de l'instrument, la primera part de les quatre en que's divideix l'obra conté una serie d'exercicis progressius pera mans y peus, destinats especialment a adquirir l'estil lligat, únich estil digne del rey dels instruments. La segona part explica sucintament les tonalitats eclesiàstiques y s'ocupa de l'armonisació y acompanyament del cant gregorià. Pera tractar aquesta materia, sobre la qual encara no s'ha dit l'última paraula, caldria tot un volum; però, atès el caràcter pràctic de l'obra, els autors deixen de costat tota discussió y exposen la materia ab molta claretat y judiciós criteri. La tercera part, ab el titol *Quando si debba suonare l'organo in chiesa*, es el complement de la segona: conté observacions molt útils pera improvisar valentse de temes o fragments gregorians. En fi, l'última part es un interessant aplech de peses de mestres italians contemporanis, que'ns mostra

els més lloables esforços (pera dir veritat, no sempre coronats per l'èxit) pera escriure música verament digna de la casa del Senyor. — G.

ANDRÉ PIRRO: **J. S. Bach.** — Paris. Félix Alcan.

L'editor de *Les Maîtres de la Musique* es diligent en la publicació d'aquests estudis, que'ns posen de relleu la vida y geni dels més grans compositors. El volum que tenim a la vista no desmereix al costat dels publicats poch abans y dedicats a Palestrina y a César Franck, encara que trobem que li fa una mica d'ombra la poch llunyana publicació de l'obra de Schweitzer sobre'l mateix Bach, de quina gran importancia ja donàrem compte en un de nostres números del any passat.

El present volum del il·lustrat Pirro, encara que no compost ni pensat ab el seriós mètode crítich de l'Schweitzer, no per això deixa d'esser un llibre compendiós, ben discret y interessant de la vida y obres del gran Bach. Està dividit en els següents capítols: *La vie*, *Les cantates de 1704 à 1725*, *Les cantates après 1727*, *Ceuvres diverses*, *Les œuvres de musique instrumentale*, completant el llibre un catàlech de les obres de Bach y una extensa bibliografia de llibres y estudis que han vist la llum parlant del mestre y ses obres.

Tots els capítols són ben interessants y nodrits, avalorats per alguns datos nous deguts a les investigacions del autor y per un bon sentit crítich al fer veure les bel·leses més característiques de les obres més importants del gran cantor.

D. MAS Y SERRACANT: **Misa en si bemol**, á tres voces iguales, coro de niños (ad libitum) y acompañamiento de órgano obligado. — Barcelona. Sindicato Musical Barcelonés Dotésio.

Bonica missa, seriosament treballada com es costum en el mestre Mas, un dels cap-davanters de l'art musical religiós a Barcelona. Remarquem potser en aquesta obra un xich de falta d'unitat d'estil, com si'l compositor s'oblidés a moments del principi de severitat que s'imposa en la major part de son treball. No es que això arribi a constituir defecte capital, ni molt menys. Però aixís ho notem y aixís ho fem constar, com a senzilla observació.

D. MAS Y SERRACANT: **Misa de Gloria**, á cuatro voces mixtas y acompañamiento de órgano (ad libitum). — Barcelona. Vidal Llimona y Bocela.

Es aquesta la missa que merescué'l premi ofert per l'Emm. Cardenal Bisbe de Barcelona en el concurs de la «Festa de la Música Catalana» de 1905.

Res tenim d'afegir a lo dit per en Lluís Millet en la Memoria de dit concurs referent a n'aquesta

obra, de la que'n feya'l més gran y merescut elogi.

D. MAS Y SERRACANT: *Christus factus est*, motete à cuatro voces mixtas.—*Barcelona. Vidal Llimona y Bocela.*

Si la Missa de que acabem de parlar guanyà'l premi de música religiosa en el concurs de 1905, el present motet guanyà'l de 1904. Son mèrit es parió al de la Missa, y aquesta REVISTA ja ha parlat d'ell ab l'admiració a que's fa acreedor.

D. MAS Y SERRACANT: *Improperia*, para cuatro voces à coro y cuatro voces à solo.—*Barcelona. Vidal Llimona y Bocela.*

Ben amarat del model palestrinià, en Mas ha fet obra soperba ab aquests Improperis. La forma de *fabordó* que emplea es la consuetudinaria, qual severa bellesa han reconegut y adoptat els més grans mestres de la polifonia que han musicalisat aquest sagrat text. Per un moment se n'aparta en Mas al entonar el chor el *Miserere nobis*, en que les veus, entrant successivament y reproduint el moviment descendent que inicia'l baix, han de produir un hermós efecte de punyenta imploració. Un xich més endavant se reproduix aquesta figuració sots les paraules *in patibulo crucis*; més la expressió varia y s'assombreix ab el camí que, envers tonalitat distinta de la primera vegada, emprèn la cadensa.

La execució d'aquesta obra, que res té de difícil, es sumament delicada, per lo que's refereix a la expressió.

ANGELO BALLADORI: *Marcia trionfali per banda*.—*Milano. A. Bertarelli C.*

Una marxa seriosament composta, de rica instrumentació y poderosa sonoritat, això es l'obra d'en Balladori, qual tendència es sumament lloable per lo que pot contribuir a desterrar del repertori de banda les tant socorregudes y ramplones marxes a que estem acostumats.

Kyriale sive ordinarium missæ conforme editioni vaticanae a SS. D. N. Pio PP. X evulgatae. Editio Schwann F. Recentiores musicæ signis.—*L. Schwann, Dusseldorf.*

Distingintse per les mateixes excelents condicions tipogràfiques y de presentació de les edicions en notació gregoriana, la casa Schwann ha publicat una edició del Kyrial en notació moderna y tonalitats transposades pera comoditat d'execució, ab arreglo al acompanyament d'orga fet per en Nekes y publicat per la mateixa casa. El preu, també com en les altres edicions y tenint en compte les excel·lències de presentació, resulta sumament econò-

mich. Cada exemplar enquadernat val o'80 de mark.

Els premis musicals que enguany se concediren en el Certamen literari d'Olot els han obtingut els distingits compositors senyors Alfonso, Sancho Marraco, Lambert y Garreta.

En Lambert ha guanyat, ademés, dos altres premis en els Jochs Florals de Granollers y Badalona. A tots la nostra enhorabona.

El jove pianista En Franck Marshall, que's troba a Milà, ha donat varies audicions en la Exposició que actualment s'està allí celebrant, havent merescut grans elogis per part de la premsa d'aquella capital.

Desde'l 20 del corrent, de 4 a 8, estarà oberta la matrícula en la secretaria de la Academia Ainaud pera'ls alumnes que desitgin ingressar a les classes de Solfeig, Teoria, Dictat musical, Armonia, Composició, Contrapunt, Fuga, Armonium, Piano, Violí, Viola, Violoncel, Música de cambra y Conjunt instrumental, a càrrech dels mestres senyors Asbert, Cumellas, Vives, Ainaud y Rabentós.

En totes les classes hi haurà un nombre de places gratuïtes.

El curs comensarà'l 1.er d'Octubre

Una nova interessant: M. Albert Carré, director de l'«Opéra Còmica», de París, ha demanat a n'el mestre d'Indy que posés en música l'*Hippolyte couronné*, de M. Jules Bois, que s'estrenà en el Teatre Antich d'Orange y un xich més tart a l'Odeon. *Phèdre et Hippolyte*, que aquest serà'l nom de l'obra nova d'en d'Indy, serà presentada, segons sembla, ab tota la riquesa desitjable.

En Pau Dukas està acabant d'orquestrar l'*Ariane et Barbe bleue*. Els ensajos d'aquesta obra comensaran el pròxim Desembre y la seva primera representació s'efectuarà pel Febrer.

En el tercer concert clàssich de la temporada donat a Ostende hi ha pres part en Pau Casals, el qual se distingí extraordinàriament en la interpretació del concert de Schumann y en una delicada *Elegie* de Fauré.

Llegim en el periòdich *Penades Nou*, de Vilafranca, una grata notícia que voldriem veure portada a cap.

Diu el citat periòdich que un regidor d'aquell municipi, el senyor Graells, ha presentat al Ajuntament una proposició ab el fi de que s'editi per

compte del Municipi, en un luxós album, la col·lecció de danses y balls populars de la comarca del Penadès recollida pel distingit amich nostre y col·laborador d'aquesta REVISTA n'Antoni Incenser. En aquest llibre, que seria d'un gran valor per a la història de la dansa catalana, s'hi acompanyarien, ademés de la música, les descripcions de les danses y altres balls fetes pel propi senyor Incenser, y conegudes ja dels nostres lectors per haverse publicat temps enrera en aquestes mateixes planes, com també una escullida col·lecció de fotografies reproduint les figures de cada ballet, lo qual facilitaria el ferse mellor càrrech de la naturalesa de cada un d'ells.

No cal que tornem a remarcar la importància que suposaria aital publicació, perquè ja hem dit que això fóra la primera pedra que l'Ajuntament de Vilafranca hauria posat al monument que mereix que's fassi al tresor que representa la nostra cansonística y dansa.

Desitgem que l'Ajuntament se fassi cabal càrrech de la importància de lo proposat pel senyor Graells y tiri avant el projecte, qual realització honrarà an ell y a Vilafranca.

Enguany han format part d'alguns Jurats en els concursos públics del Conservatori de París quatre artistes catalans: l'Isaac Albeniz, en Pau Casals, en Santiago Riera y en Ricart Viñes.

Entre altres professors, han sigut companys de Jurat dels esmentats mestres els coneguts concertistes Risler, Pugno, Bauer y Cortot.

Tiefland (Terra baixa), la òpera d'Eugeni d'Albert escrita sobre'l celebrat drama d'en Guimerà, acaba de posarse en estudi en el Teatre Flamench d'Anvers.

Tenim notícies de que a mitjans del vinent Octubre's donarà un concert instrumental per a donar a conèixer únicament obres del jove y distingit mestre en Jaume Pahissa.

Se'ns diu que serà dirigit pel mateix autor de les composicions y que la orquestra serà molt nodrida.

No hi ha dubte de que aquest concert serà interessant de debò, perquè en ell se donarà a conèixer la personalitat d'en Pahissa, bastant desconeguda del públich barceloní.

Le Mercure Musical (Paris).

Núms. 17 y 18, 15 Setembre 1906.

Les plus anciens textes de musique instrumentale. P. Aubry. — *Gluck et Jean d'Udine.* Gauthiers-Villars. — *La musique arabe en Algérie.* J. Rouanet. — *Snobisme et critique.* Philistin.

Le Ménestrel (Paris).

Núms. 35, 36, 37 y 38, 2. 9, 16 y 23 Setembre 1906. *Souvenirs d'un musicien.* H. Marechal. — *Berlioziana.* J. Tiersot.

Le Guide Musical (Bruxelles).

Núms. 35, 36, 37 y 38, 2. 9, 16 y 23 Setembre 1906. *L'art de Richard Wagner.* Alfred Ernst. — *Des divers types mélodiques à propos de Gluck.* H. de Curzon. — *Folk-lore musical.* E. C. — *Richard Wagner et Rossini et leur entrevue à Paris en 1860.* H. de Curzon. — *A Bayreuth.* M. de Rudder. — *Garçon, l'Annuaire!* J. Torchet.

La Alhambra (Granada).

Núm. 204, 15 Setembre 1906. *La ciencia danzaria.* F. Pedrell.

Musica Sacra (Milano).

Núm. 8, Agost 1906. *Le voci, l'organo, l'orchestra nella liturgia.*

Courrier de Saint-Grégoire (Liège).

Núm. 8, Agost 1906. *L'antithèse musicale dans le chant grégorien.* J. Bo-gaerts. — *La rythmique intuitive par G. Houdard.*

Música (Buenos Aires).

Núm. 16, 15 Agost 1906. *Músicos Argentinos:* J. Clerice.

Ottocenttanta (Torino).

Núm. 8, Agost 1906. Noves interessants pera'ls editors de música y factors d'instruments.

Cœcilia (Strasbourg).

Núm. 8, Agost 1906. *Vaticana.* J. V.

Musikalisches Wochenblatt (Setmanari musical, Leipzig).

Núm. 35, 30 Agost 1906. *Zum 50. Geburtstag Felix Motl's.* E. Kloss. — *Über das wahre Legatospiel.* F. Horace Clark. Núm. 36, 6 Setembre 1906. *Joachim un die Violine.* H. Marteau. Núms. 37 y 38, 13 y 20 Setembre 1906. *Max Reger's Orgelwerke.* R. von Moisisovics.

Zeitschrift der Internationalen Musikgesellschaft (Revista mensual de la Associació internacional de música, Leipzig).

Núm. 12, Setembre 1906. *Bach's Humour.* D. Francis Tovey. — *M. Alexandre Glazounov.* M. D. Calvocoressi. — *Eine Demonstration der methode Jacques Dalcroze.* H. Hammer.

Neue Musikalische Presse (Nova premsa musical, Leipzig, Viena).

Núm. 17, Setembre 1906. *Das Salzburger Musikfest.* J. Reitler. — *Der künstlerische Dilettantismus seine Grundlagen und Richtungen.* H. Biotwinsky.

Musical Times.

Agost. *Coleccions particulars de música.* D. Crotchet. — *En memoria de Robert Schumann.* Setembre. *La música de Wagner a Inglaterra.* F. G. E. — *El concert de violi de Mendelssohn.* Sir George Grove.

Monthly Musical Record (Londres).

Agost. *El festival de Handel.* — *Un cant sagrat aràbich.* — *Anton Rubinstein.* — *Plana pera noys y noyes.* Setembre. *Una nova edició de Domenico Scarlatti.* E. J. Dent. — *La essencialitat del ritme en la música.* H. Antcliffe. — *Bach y Handel.* — *Pàgina pera noys y noies.*

Tip. «L'Avenç», Ronda de l'Universitat, 20, Barcelona

En aquesta plana s'hi publiquen exclusivament anuncis de senyors socis coristes y protectors del ORFEÓ CATALÀ
Cuida de l'admissió dels anuncis en PERE PAGÈS Y RUEDA, Aroles, 5, entressol, o en el local del ORFEÓ

CANSONS ESPIRITUALS

lletra del P. LLUÍS M.^a DE VALLS, del Oratori de Sant Felip Neri, y música del mestre

EN LLUÍS MILLET

DIRECTOR DE LA CAPELLA DE SANT FELIP NERI Y DEL «ORFEÓ CATALÀ»

AL CEL BLAU * LA PREGARIA DEL JOVENT * PREGARIA A JESÚS * PREGARIA A MARIA
LLOANCES AL SS. SAGRAMENT * LA RESIGNACIÓ, cansó religiosa pel poble
LOS NOVÍSSIMS, cant de Quaresma * SOM GERMANS, himne obrer * ACONSOLEM A JESÚS
HIMNE A SANT FELIP NERI * ¡JESUSET!, cansó de Nadal

Se venen a 10 cèntims en la Llibreria de «LA HORMIGA DE ORO»
Plassa de Santa Agna, 26. — BARCELONA

HERMOSA SARDANA D'EN PEP VENTURÀ
PER TU PLORO

ab lletra d'en Joan Maragall y arreglada al piano pel mestre Lluís Millet

SE VEN EN TOTES LES LLIBRERIES
Y MAGATZEMS DE MÚSICA

SIS MELODIES

PERA PIANO Y CANT

ORIGINALS DE FRANCISCO ALIÓ

Aquesta 2.ª edició, degudament corregida per son autor, se ven al
SINDICAT MUSICAL DOTÉSIO, Portal del Angel, 1 y 3, y a les principals llibreries de Barcelona

SOMBRERERIA
 BOADA

s'ha mudat del carrer de Cambis Nous al de
CUCURULLA, 2
(entre Portaferrixa y Plassa de Santa Ana)

GRAN COPISTERIA DE MÚSICA

DE

JOSEPH CALDUCH PUJADE

COPIA DE TOTA MENA DE MÚSICA BAIX ENCARRECH
ESPECIALITAT EN TREBALLS DE LUXE

Boqueria, 21, 4.^a, 1.^a — BARCELONA

F. LLEYXÀ

PINTOR Y DIBUIXANT

MILANS, 2, BOTIGA

Decorador de tota mena d'habitacions,
botigues, lletreros, anuncis

Retratos al oli y al llapis carbo

PREUS ECONOMICS

PERE PAGÈS Y RUEDA

ANTICH CENTRE D'ANUNCIS

Arolas, 5, entressol

(Primera travessa del carrer de Fernando)

S'encarrega de publicar anuncis en els
periòdics de Barcelona y de fora, ab gran
rebaixa de preus.

Servey especial y econòmic per la pu-
blicació d'ANUNCIS MORTUORIS en tots
els periòdics.

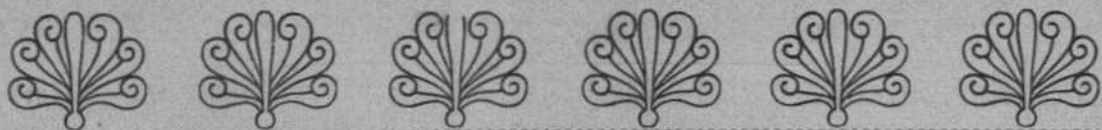
CARTELL ARTÍSTICH

— DE LA —

FESTA DE LA MÚSICA CATALANA

PREMIAT EN PÚBLICH CONCURS

Se ven a 2 pessetes en el local del ORFEÓ CATALÀ

"SOCIEDAD FRANCO-HISPANO-AMERICANA
PARA LA CONSTRUCCIÓN DE PIANOS Y ARMONIUMS"

SOCIETAT ANÓNIMA. — Capital social: Ptas. 5.000,000

PIANOS ORTIZ & CUSSÓ

LA FABRICA ESPANYOLA DE MAJOR PRODUCCIÓ
GRAN EXPORTACIÓ A AMÈRICA

Quatre models de qua y cinch models verticals, tots a cordes encreuhades, ab march y clavíller de ferro d'una sola pessa.

Pianos de tots istils y adaptació de dibuixos a qualsevol mena de mobiliaris.

SE VEN AL COMPTAT Y A PLASSOS & LLOGUERS

DIRECCIÓ, SALONS Y TALLERS:

RAMELLERES, núms. 19 al 25
DIPOSIT: PASSEIG DE GRACIA, 5
BARCELONA

